

»Jeg har aldrig kedet mig, og jeg har nået mere, end jeg havde drømt om!«

Af *Mark Ingdam*, årets championtræner

Jeg blev født i 1918 og fik et rigtigt væddeløbsnavn, men da min mor og far gav mig navnet Mark, havde de ikke et øjeblik haft den tanke, at jeg nogen sinde skulle få noget med hestesport at gøre. Travsport interesserede dem afgjort ikke. Min far var installatør, og vi boede i Prinsesse Charlottesgade på Nørrebro. Jeg var den ældste af fire drenge. Mine forældre havde gode tider, og vi drenge havde det herligt i vort hjem. Vi var nok af og til svære at styre, men jeg husker da, at vi havde respekt for mors karklud. Den fik vi over nakken, når det gik hårdest til. Da jeg var otte år gammel, flyttede vi til Amager. Far har altid haft uro i blodet, og han startede nu en købmandsforretning på Sundholmsvej. Min andel i virksomheden var at veje mel af. Efter to års forløb forpagtede vi forretningen bort og flyttede til Tårnby, og vi kom til at bo lige ved siden af Amager Traverbane. Dermed var min skæbne beseglet. Hidtil havde jeg håbet på at blive kaptajn om bord på et stort skib, men få dage efter ankomsten til Tårnby blev travet min store interesse, og den holdt sig i en sådan grad, at jeg valgte travet som levevej. Sammen med en ung mand ved navn Knud Winther, som senere arbejdede hos træner Arnold Jensen, kom jeg over på Løjtegården, og jeg husker tydeligt, at Leth-Olsen tog så venligt imod mig. Jeg blev hurtigt grebet af spændingsmomentet og var naturligvis henrykt, da Leth-Olsen første gang gav mig lov til at køre med en tosset hest, der hed »Josva«. Hjemme lagde jeg ikke skjul på, hvad jeg ville være, men min far ville have mig i lære ved et eller andet håndværk, og mor sagde, at hun ikke ville være mor til en stalddreng. Når der var løb på hverdage, stak jeg af fra sidste time i skolen. I begyndelsen var der naturligvis ballade, men da læreren blev klar over, at han ikke kunne holde mig tilbage, tolererede han til sidst, at jeg gik til trav, mens de andre blev hørt i kongerækken.

Mine 68 sejre i 1951

Jeg vandt 68 personlige sejre i 1951, og hestene, der skaffede mig championatet, var:

- 8 sejre: Malice.
- 7 sejre: Logan.
- 6 sejre: Kapt. Hald, Little Boy.
- 5 sejre: Kate Mc. Elwyn, Merete Frisco.
- 4 sejre: Nap Astute.
- 3 sejre: Lady O, Mac Kinney, Neffo, Oklahomapigen.
- 2 sejre: Lady Hamilton, Nick Hanover, Nicolai Hammer, Odin Sus, Opel Karensdal.
- 1 sejr: Jamboree, Kastrup, Hap-py Bingen, Mr. Speedway, Nobile.

»Vi plankede den«

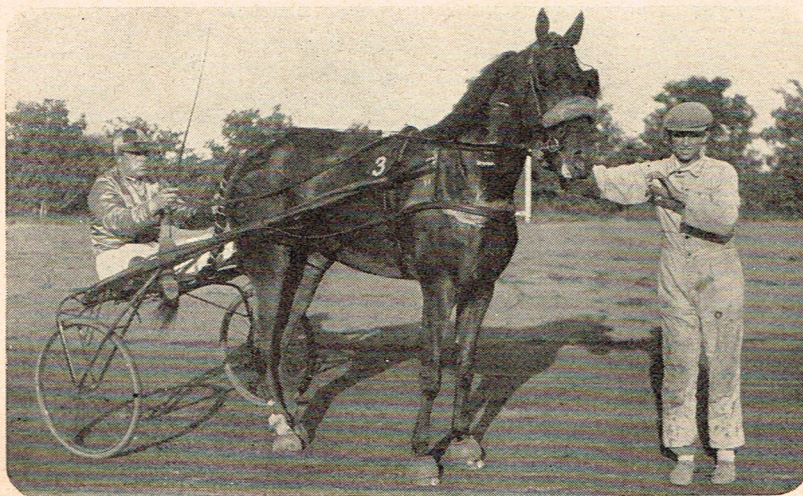
Vi drenge plankede den altid, for vi kunne ikke betale for at komme til trav. Men i de første tre år var jeg meget bange, når jeg færdedes på stalddækket, for staldfolkene gav os så mange klø. Jeg har været straffet med at blive spærret inde i en boks i 4—5 timer, og

jeg er blevet pakket ind i et sveddækken og lagt ud på banen i stegende sol i et par timer. Jeg troede, jeg skulle dø, men da jeg blev befriet, var jeg alligevel ikke kureret for min travinteresse.

Min far og mor opgav mig til sidst, da de blev klar over, at jeg havde trav på hjernen. Jeg fik en halvdagsplads hos træner Stampe og var om aftenen stærkt optaget af at arrangere travløb for Tårnby-drengene. Vi lavede de fineste sulcyer, og hver træner havde sine bestemte »heste«. Alle løb gik over 60 meter. Løjtegårdsvej blev benyttet til bane, og vi havde naturligvis totalisator. Jeg hed Sofus Sørensen, Knud Winther var Koster, og min broder Leif var Månsson. De to hurtigste drenge var heste i min stald, og jeg gav dem navnene »Le Roy« og »Poul Revere«. Mine første travsejre blev vundet på Løjtegårdsvej under rutebilernes kraftige tuden — det var naturligvis umuligt for bilerne at komme forbi, når vi var midt i et løb!

En S. S.-rekord, jeg nok skal slå

Da jeg kom ud af skolen i 14 års alderen, fik jeg straks arbejde hos *Sofus Sørensen*, og jeg var selvfølgelig henrykt, for træneren var kolossalt i vælten i de år. Han satte bl. a. sin rekord på



Jeg var 15 år og lærling hos Carl Nielsen, da dette billede blev taget.

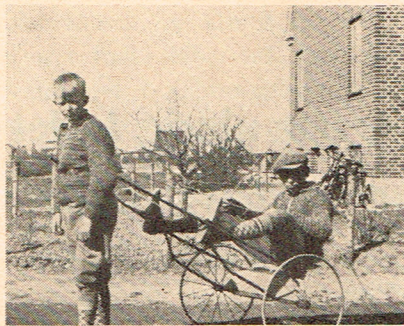
87 sejre i løbet af en sæson. Den rekord skal jeg nok få ram på — håber jeg da.

Nu var jeg kommet indenfor, og jeg fik forskellige pladser. Jeg var hos Leth-Olsen, hos Carl Nielsen, Knud Hansen og Vang-Andersen, og det gik meget godt, indtil jeg opdagede, at jeg ikke kunne komme på trænerskole, mens nogle drenge, som kun var lidt ældre end jeg, kom på skolen.

Slog en af 6-dages heltene

Jeg blev gal og tabte samtidig lidt af interessen, og i 1936 begyndte jeg at køre cykkelløb på Ordrupbanen uden dog at opgive mit travarbejde. Jeg var yngste begynder på Ordrupbanen, vandt de første fem gange, jeg startede, men blev så sat op i en temmelig stærk klasse. Det blev til en mængde placeringer, og jeg slog forresten bl. a. Rupert Christensen, der var en af 6-dages heltene i »Forum« fornylig. Da det gik så godt på banen i Ordrup, sagde jeg op på travbanen, men dagen efter kom der bud fra træner Koster om, at han havde brug for en dreng, og jeg »kunne bare begynde«. Jeg havde dårligt nok talt med Koster, da jeg begyndte at arbejde for ham, men jeg regnede med at have fået mit livs chance, og derfor sagde jeg cyklesporten farvel. Jeg forlangte en langt større løn, end drenge kunne få på det tidspunkt, men Koster svarede mig ikke. Da udbetalingsdagen kom, fik jeg imidlertid, hvad jeg havde forlangt.

Jeg var hos Koster i 6½ år. I det første år var jeg tit ved at gå min vej,

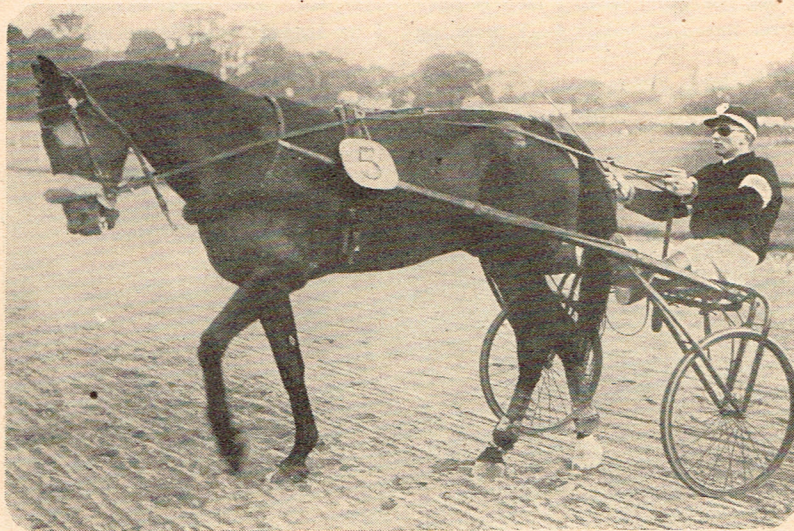


Vi Tårnby-drenge kørte travløb på Løjtegårdvej. — Jeg var Sofus Sørensen!

fordi han skældte mig ud. Han havde sikkert ret i, hvad han sagde, men jeg havde meget vanskeligt ved at indordne mig. Det hjalp en hel del, at førstemanden, svenskeren Eric Larsson trøstede mig med, at de tidligere læredrenge havde fået ganske anderledes skældud. Når jeg var stædig, skyldtes det på ingen måde, at jeg gik rundt og regnede med, at jeg en dag skulle slå Koster. Det drømte jeg ikke om, men jeg havde en følelse af, at jeg nok skulle klare mig. Efter det første år gik alt meget bedre, jeg vidste, hvad den mindste hovedbevægelse fra Koster betød, og jeg havde lærerige år. Selvfølgelig var jeg nået frem uden Kosters hjælp, men det var blot ikke gået så hurtigt. Hos ham fik jeg et navn, og jeg havde succes, og jeg vil gå ud fra, at det har sparet mig for fem års kamp.

Jeg opgav i 1. start

Den 31. marts 1938 kørte jeg mit første løb. Jeg fik lov at køre ud med



Jeg var stolt, da jeg den 15. juni 1938 vandt et løb med »Hanover Speed«. Det var min første sejr. — Her er vi.

»Anebell«, men det blev en fiasko. »Anebell« fejlede, og jeg måtte opgive og køre i stald. Den 15. juni samme år gik det bedre. Da var jeg anbragt bag »Hanover Speed« i et løb over 2000 meter, og jeg vandt i rek. 1,26,2. Det var en stor dag for mig, og jeg var meget stolt. Jeg vandt fire løb det første år, og før jeg blev selvstændig træner i 1943, havde jeg vundet ca. 30 løb.

I december 1942 tog jeg trænereksamen med udmærkelse, og fra det nye års begyndelse var jeg min egen herre. Mit hestemateriale var ret tvivlsomt, men der var dog enkelte stjerner i min stald, og som så ofte før havde jeg været åbenmundet og ved sæsonens begyndelse sagt, at jeg nok skulle vinde 25 løb det første år. Efter første meeting var jeg ærligt talt langt nede. Jeg havde nemlig ikke vundet et eneste løb, og jeg måtte døje mange spydige bemærkninger. Senere hen gik det imidlertid bedre, og min stald sluttede med 24 sejre, hvoraf de 22 var vundet af mig. Dertil kom 27 andenpræmier og 100 placeringer, og jeg var slet ikke utilfreds, for jeg sluttede på syvendepladsen blandt trænerne.

Kørte 146.000 kr. ind sidste sæson

Siden gik det jævnt fremad, og i 1948 var jeg champion for første gang, idet jeg vandt 63 løb og langt over 100,000 kroner. I år blev det til 68 sejre og 146,000 kroner. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er rekord i indtjente penge.

Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg holder af denne kamp om championatet, og jeg vil hævde, at man aldrig kan opnå de helt gode resultater, hvis man ikke har trangen til at nå toppen. Alle, der siger, at de ikke interesserer sig for at blive champion, mangler efter min mening noget. Man er ikke væddeløbsmand, hvis man er uinteressert i at blive nummer 1.

Jan Koster vil i årene fremefter være den hårdeste nød at knække, selv om jeg er klar over, at han må have været en farligere mand for 20 år siden. Det har ikke været let at bide skeer med ham før i tiden!

Hvordan jeg slår dem

Travsporten rummer mange problemer, og en træner må tænke mange ting igennem og må have øjet med sig, hvis han skal gøre sig håb om at klare sig tilfredsstillende. Når jeg kommer hjem efter en løbedag, lader jeg altid dagens

begivenheder passere revy, og jeg gennemgår såvel mine egne som konkurrenternes fejl. Jeg lærer meget på den måde. Lad mig røbe, at jeg i 90 procent af løbene nøje ved, hvorledes jeg skal køre, såsnart jeg har set den endelige startliste. Min plan er i hvert enkelt tilfælde baseret på kendskabet til min egen og de andres heste, og planen er endvidere lagt på grundlag af min viden om, hvorledes mine konkurrenter vil køre.

Koster er en af de letteste trænere at lægge en slagplan overfor. Som de fleste hollændere er han ret ensidig og har som regel en sikker recept at køre efter. De fleste hollandske sportsfolk søger at komme foran så hurtigt som muligt, og Koster kan taktikken til fuldkommenhed. I spidsen og så bare fremad, er parolen. Skal man klare sig overfor denne kørsel, må man sørge for at have speed og atter speed i sine heste, og man må nøje vide, hvilken opløbsspeed de råder over.

En mand som *Gerh. Petersen* er heller ikke så vanskelig at gennemskue. Man kan næsten »lugte« sig til, om man skal starte eller ej, især i løb for unge heste, for *Gerh. Petersen* kommer som regel ikke, før hestene står med det ene ben i mål.

Arnold Jensen er som sine heste et konditionsfænomen, *Sofus Sørensen* er i virkeligheden den eneste, jeg aldrig ved, hvor jeg har, og trænere som *Hans Hansen*, *Knud Hansen* og *Ernst Petersen* betragter jeg som farlige for enhver.

Min tid på Ordrupbanen skaffede mig stor erfaring i løbstaktik, og jeg har ved at køre cykelløb lært at forstå, hvordan man reagerer i hård konkurrence. Jeg har kunnet sætte mig ind i, hvordan heste reagerer, når de konkurrerer, og jeg er klar over, at man må lære, hvor hurtigt man kan tillade sig at køre med hver enkelt travet. De trænere, der ikke har den evne, vil aldrig kunne opnå de helt store resultater. Jeg tror, at en hel del af min succes skyldes, at jeg tager ved lære af hvert løb, jeg kører, og hvert løb, jeg ser. Jeg gennemgår gang på gang de fejl, jeg har konstateret, og derpå prøver jeg at undgå at lave dem selv. Min force ligger i, at jeg lærer mine heste op til speed og atter speed allerede fra de unge år. Andre trænere, og det er de fleste, lægger træningen an på at gøre hestene i stand til at stå distance, men det er jeg ikke bange for. Heste trænet op til at stå distance kan

man besejre ved hjælp af kørselstaktik og speed til slut. Men tro ikke, at jeg undervurderer en eneste af mine kolleger. Jeg kender min egen begrænsning, og derfor har jeg studeret travsport rundt om i Europa. Jeg er i besiddelse af en fantastisk livsglæde, og jeg kan være rapmundet, men det ligger i, at jeg er impulsiv. Mange gange handler jeg, før jeg tænker. At jeg er ærgerrig, vil jeg ikke lægge skjul på, men jeg finder det uhyre betydningsfuldt at have et godt forhold til kollegerne. Jeg bærer aldrig nag til nogen, men jeg kan ikke fordrage misundelse. Havde Koster slået mig i år, ville jeg ikke et eneste øjeblik have misundt ham championatet. Jeg ville blot have konstateret, at han i år havde fundet bedre ud af tingene end jeg.

Imod travets restriktioner

Jeg er ikke bange for fremtiden. 1952 skal nok gå godt for mig. Jeg får heste i alle klasser. Der vil muligvis være en større stjerne end mine i hver enkelt klasse, men så må man vokse med opgaven.

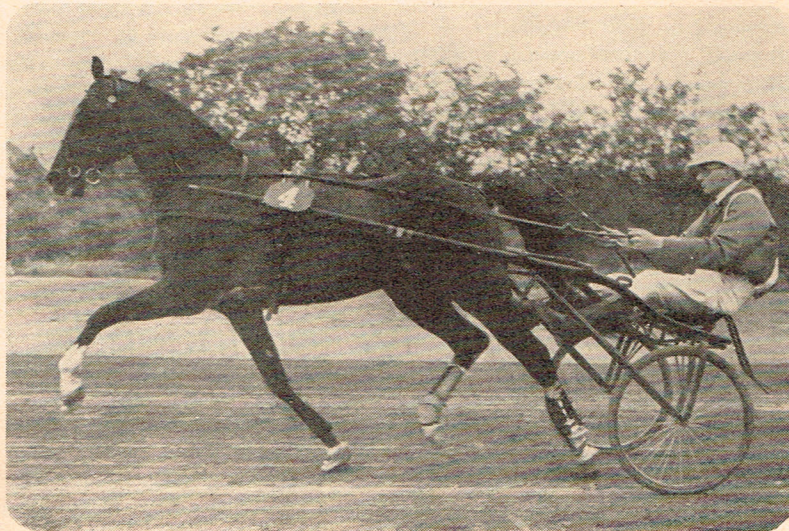
Jeg er imod de forskellige restriktioner, vi kender på banerne — ikke fordi jeg i dag kunne få dobbelt så mange heste i træning, som jeg har, men fordi jeg mener, at en sportsgren ikke skal være hemmet på nogen måde. I hvert fald ikke en sportsgren, der er så professionelt præget som travsporten. Jeg er imod de elendige starter, der er til så stor skade for travet, og jeg begriber ikke, at de ansvarlige ledere forbliver passive. Den uheldige startform har givet mig mange sejre, som i virkelig-

heden ikke tilkom mig, og takket være den er jeg gået glip af sejre, som syntes oplagte. Startens problem kan løses ved at foretage ændring i løbsbestemmelserne, men de ansvarlige forstår åbenbart ikke, hvilken krudttønde de bliver ved at lege med.

Efter min mening bør man gøre travprogrammerne mere underholdende og fornøjelige. Travet kan gøres til et show, uden at idealerne går tabt, og derved kan man få fat i et nyt, stort publikum.

Nået mere, end jeg havde drømt om

Nu er jeg 33 år gammel, og jeg har haft held til at vinde tre championater. Jeg regner med, at jeg vil kunne holde mig i toppen, hvis ellers jeg bevarer mit gode helbred. Det er mit mål at blive økonomisk uafhængig af min sport — jeg kan godt sige, at jeg ikke har forlovet mig med travsporten, men jeg vil aldrig kunne undvære den. Jeg synes imidlertid, at der sker for lidt indenfor travsporten, og travet kan ikke opfylde hele min tilværelse. Jeg har et væld af interesser, og når lejlighed byder sig, vil jeg sikkert føre andre af mine ideer ud i livet. Jeg har haft et liv fuldt af oplevelser — det har bestemt ikke været kedeligt og vil næppe blive det. Jeg har nået mere, end jeg havde drømt om, og jeg har vel i dag lov at kalde mig en lykkelig mand. Nu har jeg faktisk kun to ting på min ønskeseddel: 1 sejr i et derby og 1 sejr i et kriterium. Men de ønsker går næppe i opfyldelse, før startmaskinens indførelse har gjort afviklingen af så betydningsfulde løb 100 procent regulær.



Her kører jeg med *Ax Frisco*, min første elitehest.